

Motion till riksdagen 2020/21:4085

av **Linda Westerlund Snecker m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2020/21:204 Aggressionsbrottet i svensk rätt och svensk straffrättslig domsrätt

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen beslutar att det högsta straffet för aggressionsbrottet ska vara 18 års fängelse.

1 Inledning

Regeringen föreslår i propositionen förslag till lagändringar som krävs för att Sverige ska kunna tillträda de s.k. Kampalaändringarna avseende aggressionsbrott och vissa andra ändringar i Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen. Det föreslås även att aggressionsbrott kriminaliseras i svensk rätt. För aggressionsbrott ska den dömas som kan utöva kontroll eller styra över en stats politiska eller militära handlande och som planerar, förbereder, inleder eller utför en aggressionshandling som till sin karaktär, svårhetsgrad och omfattning utgör en uppenbar överträdelse av Förenta nationernas stadga. Straffet ska vara fängelse på viss tid, lägst fyra och högst arton år eller på livstid.

I propositionen föreslår regeringen även att lagstiftningen om svensk straffrättslig domsrätt förtydligas, moderniseras och anpassas till folkrätten genom att det införs ett nytt 2 kap. i brottsbalken med rubriken Om svensk domstols behörighet. Förslagen innebär bl.a. att svensk domstol ska vara behörig att döma över brott som har begåtts utomlands mot svenska medborgare och företag. Det föreslås också att huvudansvaret för prövningen av frågor om åtalsförordnande flyttas från regeringen till riksåklagaren samt att de omständigheter som särskilt ska beaktas vid en sådan prövning anges i lag.

2 Vänsterpartiets inställning

Vänsterpartiet står i huvudsak bakom förslagen i regeringens proposition. Dock har vi invändningar när det gäller straffets längd. Vi anser att straffet för det nya

aggressionsbrottet ska vara fängelse på viss tid, lägst fyra och högst arton år. Därmed anser vi att livstidsstraffet bör tas bort ur den föreslagna straffskalan.

2.1 Alla straff ska vara tidsbestämda

Vänsterpartiet anser att livstidsstraffet är både omodernt, inhumant och ineffektivt. Den som dömts till livstids fängelse kan inte förutse den faktiska verkställighetstiden eftersom tidpunkten för tidsbestämning av straffet påverkas av det då förhärskande politiska klimatet. Det tidsbestämda straffet påverkar därför den dömdes möjlighet till rehabilitering och återanpassning negativt. En viktig orsak till att vi ifrågasätter livstidsstraffet är att forskning¹ visar att längre straff inte är effektivt i den meningen att det får människor att begå färre brott. En person som sitter i fängelse är visserligen delvis förhindrad att begå nya brott. Men för att få effekt på brottsnivån i samhället krävs att människor sitter inspärrade under väldigt långa perioder. Vi vänder oss bestämt emot en utveckling där människor sitter inlåsta på lång obestämd tid utan möjlighet till rehabilitering och återanpassning till samhället. Det är svårt att förutse konsekvenserna av en sådan utveckling, men otvivelaktigt vore en återgång till en mindre human kriminalvård destruktiv för samhällsutvecklingen i stort. Vänsterpartiet vill därför avskaffa livstidsstraffet. Alla straff ska vara tidsbestämda. Frågan om avskaffande av livstidsstraffet bör utredas snarast. Utredningen bör analysera hur frågan lösts i andra länder som inte har livstidsstraff, t.ex. Norge. Utredningen behöver även se över rådande praxis när det gäller att tidsbestämma straffen för personer som dömts till livstid i förhållande till dagens längsta tidsbestämda straff för mord, detta för att utreda vilken strafftid som kan anses vara rimlig att ersätta livstidsstraffet med.

Riksdagen bör därför besluta att det högsta straffet för aggressionsbrottet ska vara 18 års fängelse.

Förslag till lagtext:

Lag om straff för vissa internationella brott

Aggressionsbrott

11 a §

För aggressionsbrott döms den som kan utöva kontroll eller styra över en stats politiska eller militära handlande och som planerar, förbereder, inleder eller utför en aggressionshandling som till sin karaktär, svårhetsgrad och omfattning, utgör en uppenbar överträdelse av Förenta nationernas stadga. Med aggressionshandling avses en stats användning av väpnat våld mot en annan stats suveränitet, territoriella integritet eller politiska oberoende, eller på något annat sätt som är oförenligt med Förenta nationernas stadga. Straffet är fängelse på viss tid, lägst fyra och högst arton år.

Linda Westerlund Snecker (V)

Christina Høj Larsen (V)

Mia Sydow Mölleby (V)

Guðrun Nordborg (V)

Jon Thorbjörnson (V)

¹ Se t.ex. Felipe Estrada, professor i kriminologi, Stockholms universitet m.fl.

Jessica Wetterling (V)